

**Uchwała Nr III/37/2018
Rady Miasta Przeworska**

z dnia 20 grudnia 2018 r.

w sprawie uchwalenia „Miejskiego programu przeciwdziałania narkomanii na lata 2019-2023”

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 roku, poz. 994 z późn. zm.), oraz art.10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz.1030 z późn. zm.)

**Rada Miasta Przeworska
uchwała, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się „Miejski program przeciwdziałania narkomanii w Przeworsku w latach 2019 – 2023” stanowiący Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały zleca się Burmistrzowi Miasta Przeworska.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości.

*Przewodniczący
Rady Miasta Przeworska*

Tomasz Majba

**Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr III/37/2018
Rady Miasta Przeworska
z dnia 20 grudnia 2018 r.**

**MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
PRZEWORSKU NA LATA 2019 - 2023**

SPIS TREŚCI

- I. Wprowadzenie
- II. Diagnoza problemów narkomanii na terenie Gminy Miasto Przeworsk
- III. Cel główny programu
- IV. Cele strategiczne programu
- V. Cele szczegółowe, zadania, metody i wskaźniki ich realizacji
- VI. Monitoring i ewaluacja programu
- VII. Realizatorzy

I. Wprowadzenie

Miejski program przeciwdziałania narkomanii na lata 2019-2023 przygotowany został w oparciu o zapisy art. 10, ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., który określa zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii. Zgodnie z treścią ustawy, zasadniczym celem działań podejmowanych w ramach realizowanych zadań, powinno być ograniczenie używania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.

Wyjaśnienia wymaga terminologia używana w programie. Otóż narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w wyniku czego, może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Z kolei uzależnienie od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych to zespół zjawisk psychicznych lub somatycznych wynikających z działania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych na organizm ludzki, charakteryzujący się zmianą zachowania lub innymi reakcjami psychofizycznymi i koniecznością używania stale lub okresowo tych środków lub substancji w celu doznania ich wpływu na psychikę lub dla uniknięcia następstw wywołanych ich brakiem.

Wyznaczone do realizacji zadania w ramach Programu prowadzone będą w obszarze: profilaktyki, działalności informacyjno – edukacyjnej, terapii i rehabilitacji oraz pomocy psychospołecznej i prawnej. Ww. Program zakłada kontynuację działań i inicjatyw podejmowanych w latach wcześniejszych poprzez wykorzystanie szerokiej współpracy z instytucjami, jednostkami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi, działającymi na terenie miasta Przeworska w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW NARKOMANII

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Przeworsku wynika, że ujawnione są przestępstwa dotyczące łamania przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii tj :

- w **2013 roku** – 1 postępowanie dot. uprawy maku wysokomorfinowego lub konopi innych niż włókniste,
3 postępowania dot. posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych,
3 postępowania dot. udzielania środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- w **2014 roku** - 8 postępowań dot. posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- w **2015 roku** – 3 postępowania dot. posiadania prekursorów,
10 postępowań dot. posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- w **2016 roku** – 6 postępowań dot. posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych,
1 postępowanie dot. uprawy maku wysokomorfinowego lub konopi innych niż włókniste,
- w **2017 roku** – 6 postępowań dot. posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych,
1 postępowanie dot. uprawy maku wysokomorfinowego lub konopi innych niż włókniste,
- w **2018 roku (do dnia 21.11.2018 r.)** - 1 postępowanie dot. udzielania środków odurzających lub substancji psychotropowych,
11 postępowań dot. posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Zestawienie zarejestrowanych osób zgłaszających się do Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” na przełomie lat 2014 - 2017:

- w **2014 roku** – 112 porad dot. problemu uzależnień,
78 rozmów indywidualnych,
17 spotkań w ramach grupy wsparcia, w których uczestniczyło 36 osób
- w **2015 roku** – 187 porad dot. problemu uzależnień,
98 terapii indywidualnych z osobami uzależnionymi,

8 konsultacji psychologicznych,
2 osoby zostały umieszczone na oddziałach detoksykacyjnych,
1 osoba została skierowana do ośrodka resocjalizacyjnego,
2 osoby wzięły udział w sympozjum trzeźwościowym.

w 2017 roku – 128 porad dot. problemu uzależnień,
19 porad specjalistycznych
67 terapii indywidualnych,
12 spotkań grupy wsparcia pod kierunkiem psychologa, w których udział wzięło
30 osób
3 osoby wzięły udział w sympozjum trzeźwościowym.

W przeworskich szkołach podstawowych, jak również w gimnazjum na bieżąco diagnozuje się i monitoruje podejmowanie przez uczniów zachowań ryzykownych, w tym sięganie przez nich po substancje psychoaktywne. Na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w latach 2013 – 2018, zrealizowanych wśród rodziców, uczniów i nauczycieli szkół podstawowych w związku z ewaluacją szkolnych programów wychowawczo – profilaktycznych, nie wykazano obecności zjawiska narkomanii. W bieżącym roku szkolnym w jednej ze szkół odnotowano pojedynczy przypadek związany z używaniem substancji psychoaktywnej, prawdopodobnie narkotyków lub tzw. dopalaczy na terenie szkoły. Także jedna ze szkół odebrała sygnały dotyczące prawdopodobnego handlu narkotykami lub substancjami psychoaktywnymi w pobliżu szkoły.

Natomiast w gimnazjum analiza sytuacji wychowawczej, analiza dokumentów, prowadzone obserwacje oraz ankiety wśród uczniów pozwalają stwierdzić, że uczniowie eksperymentują z substancjami psychoaktywnymi. W latach 2013 – 2017 nie stwierdzono by uczniowie używali narkotyków na terenie szkoły lub by przebywali w szkole pod ich wpływem. Wyniki ankiety przeprowadzonej w listopadzie br. wśród 99 uczniów gimnazjum wskazują, że 36 z nich zna rówieśników używających narkotyków, a 5 przyznaje się do ich używania. Najczęściej wskazywanym przez uczniów narkotykiem jest marihuana (często 12 osób, czasem 17 osób). Uczniowie wskazują również kleje i rozpuszczalniki (często 8, czasem 19). 4 uczniów twierdzi, że zna osoby, które handlują narkotykami na terenie szkoły. 15 ankietowanych stwierdziło, że zdobycie marihuany byłoby dla nich dosyć łatwe (7) lub bardzo łatwe (8). 4 osoby uważają, że kupienie amfetaminy byłoby bardzo łatwe, a 1, że jest to dosyć łatwe. Na pytanie gdzie można kupić narkotyki 82 osoby twierdzi, że nie zna takich miejsc, 10 spośród ankietowanych wskazuje park, a 4 szkołę.

Zagadnienie

Z uwagi na zagrożenie występowaniem zjawiska narkomanii, istnieje nadal potrzeba rozbudowania sieci placówek terapeutycznych oferujących zróżnicowaną pomoc w formie prowadzonej terapii. Należy kontynuować tworzenie sieci ośrodków profilaktycznych oferujących dzieciom i młodzieży możliwość spędzenia wolnego czasu, pomoc terapeutyczną i socjalną. Zmiany w systemie oświaty nakładają na szkoły obowiązek tworzenia i realizowania programów profilaktycznych. Zarówno ten fakt, jak i konieczność podnoszenia kwalifikacji w zakresie profilaktyki sprzyjają współpracy szkół z organizacjami zajmującymi się profesjonalnie przeciwdziałaniem uzależnień.

Istnieje zatem, potrzeba stałego podnoszenia kwalifikacji nauczycieli w zakresie umiejętności interpersonalnych w kontaktach z uczniem, co pozwoliłoby na pozyskanie sympatii i zaufania uczniów, a co za tym idzie umożliwiłoby wczesne rozpoznanie i udzielanie pomocy młodzieży.

Podstawowe założenia programu

1. Program należy traktować w szerokim kontekście zapobiegania patologiom społecznym.
2. Program jest ukierunkowany przede wszystkim na profilaktykę oraz na bezpośrednie i czynne zapobieganie patologiom społecznym.
3. Realizacja programu wymaga rozpoznania potrzeb środowiska, poprzez ustalenie potrzeb i braków w zakresie infrastruktury związanej z działaniami na rzecz profilaktyki, leczenia i readaptacji.
4. Realizacja programu obejmuje trzy podstawowe obszary: profilaktykę, leczenie, rehabilitację i ograniczenie szkód zdrowotnych oraz badania, monitoring i ewaluację.
5. Program swym działaniem obejmuje szereg grup docelowych, skierowany jest do osób używających narkotyki jak również do ogółu społeczeństwa, ale przede wszystkim do dzieci i młodzieży, w tym młodzieży z grup ryzyka.

III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Ograniczenie używania środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów. Zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

IV. CELE STRATEGICZNE PROGRAMU

1. Zwiększenie zaangażowania społeczności Miasta Przeworska w zapobieganiu używania środków psychoaktywnych poprzez organizowanie i prowadzenie na terenie placówek oświatowych i opiekuńczo wychowawczych programów profilaktycznych.
2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku.
3. Zwiększenie liczby kompetentnych realizatorów programów profilaktycznych.
4. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i ograniczania szkód zdrowotnych poprzez rozwój specjalistycznych placówek i programów.
5. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkotyczne pomocy psychospołecznej i prawnej oraz prowadzenie działalności informacyjnej.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA, METODY I WSKAŹNIKI ICH REALIZACJI PROGRAMU

CEL SZCZEGÓŁOWY: I

Działania zmierzające do ograniczenia szkód zdrowotnych; leczenie uzależnionych od narkotyków.

ZADANIE

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem w zależności od posiadanych:

- informacji o rozmiarach narkomanii rozumianej, jako uzależnienie bądź regularne używanie narkotyków w sposób rodzący poważne problemy dostarczają dane statystyczne leczenia,
- informacji o liczbie leczonych z powodu nadużywania substancji psychoaktywnych pochodzą z leczenia psychiatrycznego.

Metody realizacji:

1.1. Wsparcie rozwoju placówki z programem leczenia osób uzależnionych od narkotyków oraz ograniczenia szkód zdrowotnych.

1.2. Edukacja lekarzy i pracowników służby zdrowia (dofinansowanie szkoleń).

1.3. Wsparcie realizacji zajęć terapeutycznych dla uzależnionej młodzieży i ich rodzin.

CEL SZCZEGÓŁOWY: II

Zwiększenie skuteczności interwencji prawno-administracyjnych podejmowanych wobec zagrożeń funkcjonowania rodziny na skutek pojawienia się w niej narkotyków.

ZADANIE

Udzielanie rodzicom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej

Metody realizacji:

2.1. Pomoc dla rodziców dzieci zażywających narkotyki poprzez:

- informowanie o formach pomocy dzieciom i młodzieży zażywającym narkotyki,
- uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z narkomanii.

2.2. Dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem narkomanii.

2.3. Wspieranie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i terapeutycznego.

2.4. Dofinansowanie działalności punktu informacyjno - konsultacyjnego dla osób eksperymentujących z narkotykami.

2.5. Wsparcie funkcjonowania telefonu zaufania Towarzystwa „Powrót z U”.

CEL SZCZEGÓŁOWY: III

Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w zapobieganiu używaniu środków psychoaktywnych.

ZADANIE

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Metody realizacji:

3.1. Wsparcie przedszkoli, szkół podstawowych oraz gimnazjum w rozwijaniu działań profilaktycznych.

3.2. Prowadzenie programów profilaktycznych i wprowadzenie programów alternatywnych, jako element organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży.

3.3. Dofinansowanie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodziców.

3.4. Wsparcie merytoryczne kadry pedagogicznej przy opracowaniu szkolnych programów profilaktycznych.

3.5. Prowadzenie kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii adresowanych w szczególności do określonych grup docelowych (młodzież szkół podstawowych i gimnazjum).

3.6. Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako element programów psychoprofilaktycznych w szkołach. Wsparcie stowarzyszeń sportowych w organizacji systematycznych zajęć szkoleniowych, sportowych i rekreacyjnych.

3.7. Prowadzenie programów edukacyjnych, organizowanie konkursów, olimpiad, turniejów, promujących zdrowy styl życia bez nałogów.

3.8. Organizowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkomanią dla pedagogów szkolnych, wychowawców, i nauczycieli, niezbędnych do prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą.

CEL SZCZEGÓŁOWY: IV

Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie problemu narkomanii.

Metody realizacji:

4.1. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji:

- programów profilaktyczno-edukacyjno-informacyjnych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin,

w tym z grup podwyższonego ryzyka;

- programów profilaktyczno- terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- programów szkoleniowych dla osób pracujących z osobami zagrożonymi i uzależnionymi od narkotyków.

4.2. Współpraca z instytucjami w zakresie współrealizacji zadań wynikających z miejskiego programu zapobiegania narkomanii.

VI. MONITORING I EWALUACJA:

Stałe monitorowanie sytuacji w zakresie używania i eksperymentowania z narkotykami dostarcza podstaw do planowania działań profilaktycznych oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

Monitorowanie stanu problemów narkotykowych na terenie miasta Przeworska we współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami, których zadania są zbieżne z celami niniejszego programu poprzez:

- stworzenie sieci wymiany informacji między tymi instytucjami,
- zbieranie danych statystycznych,
- prowadzenie badań ankietowych dotyczących skali zjawiska w rytmie gwarantującym uzyskanie wyników porównawczych w czasie,
- analiza uzyskanych danych, opracowanie wniosków i priorytetów do dalszej pracy.

Burmistrz Miasta Przeworska przedkłada raport z wykonania w danym roku Programu Przeciwdziałania Narkomanii Radzie Miasta w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Raport zawiera informację na temat realizacji zadań z podaniem kosztów.

VII. REALIZACJA PROGRAMU

Duże rozpowszechnienie używania środków psychoaktywnych ma wielowymiarowe przyczyny, a szkody z nim związane obserwowane są w różnych sferach życia społecznego. Stąd wywodzi się postulat, aby działania zapobiegawcze miały charakter interdyscyplinarny. Niezwykle istotna jest ich stała, pozioma koordynacja.

Odpowiedzialnymi za realizację programu są: Burmistrz Miasta Przeworska oraz koordynator realizacji programu.

Przy realizacji poszczególnych zadań istotną rolę odgrywać powinny organizacje pozarządowe i inni partnerzy zapraszani do współpracy w zależności od celu i rodzaju zadania a w szczególności:

- szkoły i placówki oświatowe,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przeworsku,
- Komenda Powiatowa Policji w Przeworsku,
- Straż Miejska w Przeworsku,
- Uczniowskie Kluby Sportowe i inne stowarzyszenia współpracujące z władzami miasta,

- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Przeworsku,
- Punkt Informacyjno- Konsultacyjny w Przeworsku,
- Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U”,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przeworsku,
- Komisja Spraw Społecznych Rady Miasta Przeworska.

KORELACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII Z STRATEGIĄ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016-2023 DLA MIASTA PRZEWORSKA ORAZ ROCZNYMI PROGRAMAMI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W MIEŚCIE PRZEWORSKU.

Program Przeciwdziałania Narkomanii stanowi element realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 -2023. W swojej istocie dotyka podobnych sfer działalności profilaktycznej jak Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i jest swoistym jego uzupełnieniem.

*Przewodniczący
Rady Miasta Przeworska*

Tomasz Majba